

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 6P/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3620200717
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Štefčík
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2021:3620200717.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske sudcom JUDr. Petrom Štefčíkom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa K. N., nar. XX.XX.XXXX bytom Z. I. XXX/XX, N., dieťa matky A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom: Z. I. XXX/XX, N. a otca C. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom: ŽO., J. K. XXX, I. W., o návrhu matky o zverenie dieťaťa do starostlivosti matky a určenie výživného, takto

rozhodol:

- I. Maloletá K. N., nar. XX.XX.XXXX, sa zveruje do osobnej starostlivosti matky.
- II. Matka je oprávnená a povinná maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.
- III. Otec maloletej C. N., nar. XX.XX.XXXX, je povinný prispievať na výživu maloletej sumou 100 € mesačne, vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám matky maloletej, s účinnosťou od 02.06.2020.
- IV. Zročné výživné za obdobie od 02.06.2020 do 03.03.2021 v sume 939,96 € je otec maloletej povinný zaplatiť maloletej k rukám jej matky v pravidelných mesačných splátkach najmenej po 25 € spolu s bežným výživným s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky zročného výživného riadne a včas nastane splatnosť celého nezaplateného zročného výživného.
- V. Vo zvyšku súd návrh matky na určenie výživného na maloletú zamietá.
- VI. Styk otca s maloletou súd neupravuje.
- VII. Súd s účinnosťou od právoplatnosti výroku III. tohto rozsudku zrušuje uznesenie zo dňa 30.09.2020 č.k. 6P/37/2020-67, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie o povinnosti otca prispievať na výživu maloletej do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

odôvodnenie:

- (1) Navrhovateľka - matka maloletej K. N. sa podaným návrhom domáha zverenia maloletej do svojej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti otca k maloletej. Návrh odôvodnila tým, že maloletá má štyri roky veku a otec si neplní vyživovaciu povinnosť. S otcom dieťaťa nie sú manželia a ani nežili v spoločnej domácnosti. Otec nemá záujem a neprispieva na dcéru. S otcom sa nestýka a nemá s ním ani žiadny kontakt. O dcéru sa riadne stará a v jej neprítomnosti sa o ňu stará jej mama (stará mama maloletej), s ktorou žijú v spoločnej domácnosti.
- (2) Súd maloletej ustanovil opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske a na prejednanie veci nariadil pojednávanie na 30.09.2020. Vzhľadom k tomu, že otcovi maloletej sa nepodarilo do termínu pojednávania doručiť návrh na začatie konania a ostatné písomnosti, bolo pojednávanie odročené na 27.01.2021. Súd zároveň mimo pojednávania vypočul matku maloletej.

(3) Z výsluchu matky maloletej súd zistil, že nemá žiaden príjem a je nezamestnaná. Chodila pracovať do Viedne, ale od februára 2020 je doma. Tri mesiace pracovala v kaderníctve, ale odtiaľ odišla, pretože ju majiteľka nechcela prihlásiť. V súčasnosti je na predĺženej rodičovskej dovolenke, žije z úspor. Byva spolu so svojou matkou, ktorej prispieva na bývanie sumou 100 € až 150 €. Na maloletú má výdavky na oblečenie a lieky, v chrípkovom období 20 € až 30 € mesačne. Výdavky na škôlku sú okolo 50 € mesačne aj so stravou. Pre bežné potreby maloletej minie aj 200 € mesačne. Je v tom zahrnuté oblečenie, lebo dcéra stále rastie. Pre seba má výdavky 100 € mesačne, okrem toho berie každý mesiac injekcie, za ktoré platí 15 €. Otec maloletej sa od jej tretích narodenín neohlásil, zablokoval si číslo. Počula, že chodí robiť do Viedne, údajne si zmenil priezvisko. Ona ho nevyhľadáva. Keď boli spolu, kupoval vo Viedni autá a pracoval pre svojho kamaráta. Dokázal zarobiť 1000 € mesačne. Rozišli sa pred 1 a pol rokom. Nevie o žiadnych jeho zdravotných problémoch alebo invalidite. Vo Viedni nebývali v spoločnej domácnosti, otec maloletej ju navštevoval v jej byte. Finančne neprispieval, občas kúpil jedlo. Maloletej kúpil hračky na tretie narodeniny. Otec sa o dieťa nezaujíma. Matke momentálne vypomáha stará matka maloletej z matkinej strany. Čaká na pracovnú ponuku, plánuje sa odsťahovať do Rakúska.

(4) Súd nariadil pred rozhodnutím vo veci samej neodkladné opatrenie, ktorým určil otcovi vyživovaciu povinnosť až do právoplatného skončenia konania v sume 29,42 €, najmenej však v sume zodpovedajúcej 30% životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa.

(5) Otcovi maloletej sa nepodarilo doručiť do vlastných rúk návrh na začatie konania, na adrese uvedenej v návrhu na začatie konania a v registri obyvateľov (v Srbskej republike) je podľa oznámenia dožiadaného srbského orgánu neznámy. Súd preto zverejnil na svojej úradnej tabuli a webovej stránke oznámenie o podanom návrhu na začatie konania. Návrh sa považuje za doručený otcovi v súlade s § 116 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) uplynutím 15 dní od zverejnenia oznámenia, hoci sa o tom nedozvedel. Oznámenie bolo zverejnené 12.10.2020.

(6) Keďže súd zistil, že otec maloletej nemá evidovanú adresu v registri obyvateľov v Slovenskej republike a na zistenej srbskej adrese je neznámy, v súlade s § 106 ods. 3 CSP mu súd doručuje písomnosti oznámením na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu. Súd aplikoval toto ustanovenie, hoci otec má v registri obyvateľov evidovanú adresu, avšak táto je v Srbskej republike a otec sa na nej nezdržiava. Zmyslom a účelom ustanovenia § 106 ods. 3 je účinne doručiť písomnosti aj takej osobe, ktorá nemá evidovanú takú adresu, na ktorú je možné písomnosti doručiť či i len fikciou doručenia. Otec maloletej takú adresu evidovanú nemá.

(7) Pojednávanie nariadené na 27.01.2021 bolo zrušené z dôvodu nedoručenia návrhu na začatie konania otcovi maloletej a bol nariadený nový termín pojednávania na 03.03.2021. Matka bola o ňom upovedomená telefonicky a opatrovník maloletej bol naň predvolaný. Súd predvolal aj otca maloletej.

(8) Súd otcovi doručil zverejnením oznámenia na úradnej tabuli a webovej stránke oznámenie o doručovaní predvolania na pojednávanie, procesného poučenia a uznesenia o neodkladnom opatrení. Písomnosti sa považujú za doručené po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia. Oznámenie bolo zverejnené 26.01.2021.

(9) Vec bola prejednaná na pojednávaní dňa 03.03.2021. Keďže sa naň otec maloletej neustanovil a boli splnené procesné podmienky na prejednanie veci bez jeho prítomnosti, súd v súlade s § 180 CSP vec prejednal v neprítomnosti otca maloletej.

(10) Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletej a oboznámením listinných dôkazov - rodného listu maloletej na čísle listu spisu (ďalej len „č.l.“) 2, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske na č.l. 54 a oznámením Ministerstva spravodlivosti Srbskej republiky na č.l. 125 a zistil z nich nasledujúci skutkový stav:

(11) Maloletá je dieťaťom C. N. a A. A.. Narodila sa dňa 13.05.2016. Rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti. Maloletá spolu s matkou a starou matkou z matkinej strany žije v X-izbovom byte v Partizánskom. Výdavky spojené s bývaním uhrádza stará matka. Matka maloletej je nezamestnaná. Maloletá navštevuje materskú školu v Partizánskom, poplatok za materskú školu je 25 € mesačne a za stravu 25 € až 28 € mesačne. Maloletá má oslabenú imunitu, užíva prípravok v cene 25 € mesačne. Výdavky na oblečenie a stravu pre maloletú sú podľa matky v sume 200 € mesačne. Matka nie je s otcom maloletej v kontakte asi 1 a pol roka, otec sa o dcéru nezaujíma, neprispieva na jej výživu.

(12) Podľa oznámenia srbského dožiadaného orgánu je otec maloletej na adrese uvedenej v návrhu na začatie konania a v registri obyvateľov neznámy.

(13) Matka na pojednávaní uviedla, že o otcovi maloletej nevie nič, nevie ani či je v Srbsku alebo v Rakúsku. Vyživovaciu povinnosť si neplní. Styk otca s maloletou nie je potrebné upravovať, otec o maloletú neprejavuje záujem. Z neodkladného opatrenia nebolo vyplatené žiadne výživné, ani náhradnou formou. Nevie ani o žiadnej osobe, ktorá by mohla mať s otcom maloletej kontakt, otec

maloletej sa podľa nej skrýva. Prídavky na dieťa v Rakúsku nepoberala, podala si žiadosť na Slovensku. Žiadosť doposiaľ nebola vybavená. Matka plánuje odísť pracovať do Rakúska, kde by mohla zarobiť ako kaderníčka okolo 1 200 € mesačne. Pracovnú zmluvu však ešte nemá.

(14) Opatrovník maloletej navrhol maloletú zveriť do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazat' prispievať na jej výživu s prihliadnutím na jej vek a osobné potreby ako i zárobkové možnosti a schopnosti oboch rodičov. Styk otca s maloletou nie je potrebné upravovať.

(15) Súd právne vychádzal pri rozhodovaní z nasledujúcich zákonných ustanovení:

(16) Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

(17) Podľa § 24 ods. 1 ZR v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

(18) Podľa § 24 ods. 3 ZR rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

(19) Podľa § 24 ods. 4 ZR súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

(20) Podľa § 25 ods. 1, ods. 2 ZR rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

(21) Podľa § 62 ods. 1 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

(22) Podľa § 62 ods. 2 ZR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

(23) Podľa § 62 ods. 4 ZR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

(24) Podľa § 62 ods. 5 ZR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

(25) Podľa § 65 ods. 1 ZR ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

(26) Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

(27) Podľa § 76 ods. 1 ZR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

(28) Podľa § 77 ods. 1 ZR právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

(29) Súd po vykonanom dokazovaní a zhodnotení jeho výsledkov dospel k záveru, že podaný návrh je dôvodný, hoci v časti vyživovacej povinnosti nie v celom rozsahu. Vychádzal pritom z nasledujúcich úvah.

(30) Rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti. Maloletá žije v spoločnej domácnosti s matkou. Je v jej záujme, aby sa jej výchovné prostredie nemenilo. Preto ju súd zveril do osobnej starostlivosti matky.

(31) Keďže z vykonaného dokazovania vyplýva, že otec sa o maloletú nezaujíma a byva na neznámom mieste buď v Srbsku, alebo v Rakúsku, súd rozhodol, že maloletú bude zastupovať a spravovať jej majetok výlučne matka.

(32) Otcovi súd určil vyživovaciu povinnosť sumou 100 € mesačne. Výšku vyživovacej povinnosti súd určil s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletej v sume nižšej, ako navrhla matka. Rozhodol tak z dôvodu, že sumu 200 € na oblečenie maloletej a na jej stravu, ktorú uviedla matka, súd nepovažuje za primeranú potrebám takmer X-ročného dieťaťa. Okrem toho súd prihliadal aj na to, že na výživnom sa majú podieľať obaja rodičia, teda sčasti aj matka maloletej. Hoci táto sa na nej podieľa aj svojou osobnou starostlivosťou, aj tak musí aj ona časť nákladov znášať. Čo sa týka možností a schopností rodičov, matka je síce v súčasnosti nezamestnaná, ale podľa jej vlastných slov má možnosť zamestnania so mzdou 1 200 € mesačne. Otec maloletej sa konania nezúčastnil, súd vychádzal preto pri posúdení jeho pomerov výlučne z výsluchu matky, ktorá uviedla, že je schopný zarobiť 1 000 € mesačne. Preto súd za primerané potrebám maloletej ako i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov považoval výživné v sume 100 € mesačne. Splatnosť výživného súd určil v polovici mesiaca a výživné je otec povinný platiť k rukám matky maloletej, ktorá spravuje majetok maloletej. Účinnosť vyživovacej povinnosti súd určil od 02.06.2020, kedy začalo toto konanie. Spätné určenie vyživovacej povinnosti na čas pred podaním návrhu účastníci nežiadali. Otec si vyživovaciu povinnosť vôbec neplní, preto je dôvod určiť výživné od podania návrhu na začatie konania.

(33) Keďže súd určil vyživovaciu povinnosť spätné, za obdobie od účinnosti vyživovacej povinnosti do rozhodnutia súdu časť výživného nadobudla splatnosť. Ide o výživné za obdobie od 02.06.2020 do 03.03.2021, čo je po prepočte výživné za 9 mesiacov a 12 dní, teda pri výživnom 100 € mesačne ide o sumu 939,96 €. Vzhľadom na výšku tohto výživného súd umožnil otcovi splatiť ho v mesačných splátkach najmenej po 25 € s tým, že nezaplatenie čo i len jednej splátky riadne a včas bude mať za následok vznik splatnosti celého zročného výživného.

(34) Vo zvyšku súd návrh matky na určenie výživného zamietol, pretože z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by odôvodnené potreby maloletej i možnosti a schopnosti jej rodičov odôvodňovali určiť vyživovaciu povinnosť až na sumu 250 € mesačne. V budúcnosti, keď sa pomery maloletej alebo jej rodičov zmenia, bude možné rozhodnúť prípadne aj o zvýšení vyživovacej povinnosti otca k nej. V súčasnosti by však výživné v sume 250 € nebolo primerané, a to ani odôvodneným potrebám maloletej, ani možnostiam jej otca (súd vychádzal z vyjadrenia matky o potenciálnom príjme otca).

(35) Styk otca s maloletou súd neupravoval, pretože to účastníci nenavrhli a ani z vykonaného dokazovania potreba takej úpravy nevyplývala.

(36) Podľa § 363 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

(37) Súd uznesením zo dňa 30.09.2020 č.k. 6P/37/2020-67 nariadil vo veci neodkladné opatrenie, ktorým zaviazal otca prispievať na výživu maloletej v sume najnižšieho zákonného výživného, a to až do skončenia konania vo veci samej. Keďže súd v rozhodnutí o veci samej rozhodol o vyživovacej povinnosti aj za obdobie pokryté neodkladným opatrením a keďže na základe neodkladného opatrenia žiadne výživné platené nebolo, nie je dôvodné, aby neodkladné opatrenie bolo naďalej v platnosti. Súd ho preto s účinnosťou od právoplatnosti výroku tohto rozsudku o vyživovacej povinnosti otca zrušil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má uvedenú vadu, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolať dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa ustanovení Exekučného poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.